

Bijlage: nadere toelichting posten rapport Algemene Rekenkamer

De Algemene Rekenkamer benoemt in haar rapport een aantal posten waar in de bestuurlijke reactie nog niet op in is gegaan. Aan de hand van bijlage 3 van het rapport van de Algemene Rekenkamer worden deze posten hieronder toegelicht.

Macrobudgetten Jeugdwet en Wmo 2015

Onderbesteding pgb

Een aantal onzekere punten, zoals onderbesteding pgb, heeft de Algemene Rekenkamer als op termijn reparabel benoemd. Voor zowel de Jeugdwet als de Wmo 2015 geldt voor het budget pgb dat de realisatiecijfers over 2013 nog niet 100% beschikbaar zijn. Het budget pgb is op basis van historische gegevens opgehoogd, waardoor ten opzichte van de uiteindelijke realisatie een kleine afwijking kan bestaan. Aangezien deze cijfers pas na mei, en soms zelfs pas volgend jaar beschikbaar komen, is in overleg met de VNG ervoor gekozen om deze posten nu vast te stellen en niet meer aan te passen op basis van actuelere realisatiecijfers. Gemeenten hebben behoefte aan zekerheid over het budget.

Afbouw tarief pgb naar ZiN

Deze maatregel stond wel in de memo's Jeugdwet en Wmo 2015 voor de Algemene Rekenkamer genoemd, maar was niet in de berekeningen meegenomen. De afbouw pgb-tarieven naar ZiN (Zorg in Natura) houdt in dat het macrobudget Jeugdwet met € 2,8 miljoen en het macrobudget Wmo 2015 met € 16 miljoen naar beneden is bijgesteld.

Overige maatregelen pgb

Naast de afbouw van pgb tarieven naar het niveau van ZiN zijn vier andere maatregelen genomen om de uitgaven aan pgb's te beheersen: het 10uurscriterium en drie alternatieve maatregelen als gevolg van het niet volledig invoeren (niet-professioneel tarief, fraudebestrijding en niet-indexatie). De maatregelen zijn nader aan de VNG toegelicht en in de macrobudgetten Jeugdwet en Wmo 2015 verwerkt.

Nominale groei

De nominale indexatie voor loon- en prijsbijstelling voor 2013 is definitief vastgesteld en voor 2014 is de nominale indexatie voorlopig vastgesteld. In de septembercirculaire 2014 zal het definitieve percentage worden vastgesteld. De nominale indexatie 2015 wordt in 2015 berekend en toegekend. De bedragen zijn zodoende in prijzen 2014.

Leeftijdsverdeling

De verdeling die is gebruikt voor de verdeling 18- en 18+ is door de Algemene Rekenkamer aangemerkt als een niet te repareren (inherente) onzekerheid.

Omdat de gegevens van de NZa niet verbijzonderd zijn naar leeftijd, is op basis van gegevens van Vektis een onderverdeling naar leeftijd gemaakt.

Sectorvreemde ZZP's

Ten aanzien van sectorvreemde ZZP's (bijvoorbeeld een intramurale ggz-indicatie die vanwege pragmatische cliëntgebonden redenen in een instelling voor verpleging en verzorging wordt verzilverd) is besloten dat de indicatie leidend blijft voor toewijzing aan het wettelijk kader. Dit besluit heeft geen budgettaire wijzigingen tot gevolg.

Macrobudget Jeugdwet

Aannames ouderbijdrage

De hoogte van het bedrag dat aan ouderbijdrage geïnd kan worden, kent een aantal aannames. Aangezien een aantal facetten van de ouderbijdrage nieuw is, is de hoogte van het bedrag dat aan ouderbijdrage geïnd kan worden niet volledig gebaseerd op historische ervaringsgegevens. De € 26,6 miljoen is de beste inschatting die we hebben kunnen maken. In de praktijk kan blijken dat het werkelijk geïnde bedrag aan ouderbijdrage afwijkt.

Jeugdigen met een PIJ-maatregel

Gemeenten worden niet verantwoordelijk voor de zorg aan jeugdigen met een PIJ-maatregel (Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen). In het huidige stelsel ontvangen sommige jeugdigen met een PIJ-maatregel echter wel zorg die vanuit de AWBZ gefinancierd wordt. De AWBZ-middelen voor deze jongeren waren toebedeeld aan het macrobudget Jeugd en daar dient dan ook een correctie op plaats te vinden. Een eerste inschatting van het bedrag betrof €4,7 miljoen (in mindering te brengen). Nader onderzoek heeft uitgewezen dat dit bedrag maar voor een klein deel jeugdigen onder de 18 jaar betreft. Op het macrobudget Jeugd is uiteindelijk €0,4 miljoen in mindering gebracht.

Capaciteitsreductie gesloten jeugdzorg

Ten aanzien van de gesloten jeugdzorg is het volledige bedrag op de VWS-begroting dat wordt uitgekeerd aan de instellingen voor gesloten jeugdzorg opgenomen in het macrobudget. Dit betreffen middelen voor 1336 capaciteitsplaatsen. Echter, in de loop van 2013 is geconstateerd dat er flinke leegstand is ontstaan in de gesloten jeugdzorg. Deze leegstand zet zich voort in 2014.

Berekend is dat de behoefte aan capaciteitsplaatsen 174 capaciteitsplaatsen lager ligt dan de 1336. Op verzoek van gemeenten zal het ministerie van VWS zorg dragen voor deze afbouw. Aangezien er structureel wel middelen voor de volledige 1336 plaatsen overgaan naar gemeenten is afgesproken dat in 2015 € 25 miljoen uit het macrobudget apart wordt gezet (uit de beschikbare ruimte door leegstaande plaatsen) ten behoeve van de afbouw. In 2015 wordt bezien of voor het jaar 2016 wederom een bedrag apart moet worden gezet.

Correcties voor:

intensieve kindzorg

jeugdigen met extramuraal zorggebruik, maar recht op intramurale indicatie

Begin mei heeft over een aantal openstaande vraagpunten ten aanzien van de zorg die overkomt uit de AWBZ besluitvorming plaatsgevonden. Ten aanzien van de intensieve kindzorg is besloten dat dit volledig overgaat naar de Zorgverzekeringswet (onderdeel taken wijkverpleegkundige). Ten behoeve van de onderdelen begeleiding en persoonlijke verzorging van intensieve kindzorg (eerder toebedeeld aan het macrobudget Jeugdwet) heeft dan ook een correctie plaatsgevonden, waarbij het macrobudget met €46 miljoen is verminderd.

Ten aanzien van de jeugdigen met extramuraal zorggebruik, maar (mogelijk) recht op een intramurale indicatie is vastgesteld dat de raming geen aanpassing behoeft.

Schatting totale uitgaven jGGZ en correctie hoog aandeel J-GGZ

Het aandeel J-GGZ van de totale curatieve GGZ is in 2012 flink gestegen ten opzichte van het jaar 2011. Deze hoge stijging is onder meer te verklaren door de invoering per 2012 van de eigen bijdrage in de cGGZ voor volwassenen. Deze eigen bijdrage is in 2013 weer afgeschaft. Verondersteld wordt dat het aandeel Jeugd in 2013 dan ook weer afneemt.

De precieze invloed van deze maatregel op de Jeugd GGZ uitgaven kan nu niet worden vastgesteld. Hiervoor zijn cijfers 2013 nodig, welke pas in het eerste kwartaal van 2015 beschikbaar komen. Daarom is met de VNG afgesproken om ten aanzien van het macrobudget 2016 (en verder) het aandeel Jeugd over de jaren 2011, 2012 en 2013 te bezien, en in overleg met de VNG te bepalen welk aandeel Jeugd realistisch is om te gebruiken.

Eveneens is met de VNG afgesproken om voor het macrobudget Jeugdwet 2015 het gemiddelde aandeel Jeugd voor 2011 en 2012 te hanteren. Hierdoor is het oorspronkelijk (met de gegevens 2012) berekende macrobudget met € 34 miljoen verminderd.

Naast bovengenoemde aanpassingen hebben tussen 14 maart 2014 (memo t.b.v. toets Algemene Rekenkamer) en de vaststelling van het macrobudget Jeugdwet nog een aantal andere

aanpassingen plaatsgevonden. Deze punten zijn in het bestuurlijk overleg met de VNG aan bod gekomen. Hieronder worden de drie belangrijkste kort toegelicht:

- Vrijvallende uitvoeringskosten van rijkswege (o.a. indicatiestelling en zorginkoop)
 - er wordt in 2015 € 46,8 miljoen; oplopend tot € 72,5 miljoen in 2017 en verder toegevoegd.
- Tijdelijke uitname overgangsregeling kapitaallasten gesloten jeugdzorg
 - er wordt in 2015 €18,6 miljoen apart gezet. Gemeenten hoeven (een deel van) de kapitaallasten niet te vergoeden aan instellingen gesloten jeugdzorg, omdat het Rijk hier vergoeding voor geeft tijdens de overgangperiode (nog nader te bepalen).
- Tijdelijke uitname overgangsregeling kapitaallasten intramurale instellingen J-AWBZ
 - er wordt € 28 miljoen in 2015 apart gezet, gemeenten hoeven (een deel van) de kapitaallasten niet te vergoeden aan instellingen, omdat het Rijk hier vergoeding voor geeft tijdens de overgangperiode (tot en met 2017).

Macrobudgetten Wmo 2015

Uitgaven regelarme zorg

De totale omvang van de uitgaven van de experimenten die in het kader van het Experiment Regelarme Instellingen (ERAI) zijn gedaan en tot het gemeentelijke domein in 2015 behoren is definitief bepaald en betreft € 23,4 miljoen.

Extramuralisering

De hoogte van de omvang van het effect om lichte zorgzwaartepakketten (ZZP's) in de AWBZ te extramuraliseren is bepaald op € 222 miljoen. Met de VNG is de afspraak overeengekomen om de effecten van extramuraliseren te monitoren. Uitkomsten van dit onderzoek kunnen van invloed zijn op de hoogte van toekomstige budgetten na 2015.

Korting eigen bijdrage

De omvang van het bedrag aan eigen bijdragen waarmee het bruto macrobudget Wmo 2015 moet worden gecorrigeerd is aan de hand van gegevens van het CAK over 2013 berekend. De totale correctie voor eigen bijdragen is op te delen in € 93 miljoen dat gemoeid gaat met beschermd wonen en € 86 miljoen dat gemoeid gaat met begeleiding, pgb's en het deel persoonlijke verzorging waarvoor gemeenten op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk worden.